

SAJTÓKÖNYV

A tetovált lány

(Män som hatar kvinnor / The Girl with the Dragon Tattoo)

Stieg Larsson *A tetovált lány* című könyvéből
a forgatókönyvet írta:
Rasmus Heisterberg és Nikolaj Arcel

Rendezte:
Niels Arden Oplev

*****Győztes*** Guldbagge Awards**

(A svéd Oscar-díj)

Legjobb film

Legjobb színésznő – Noomi Rapace

Közönségdíj a Legjobb filmnek

*****Győztes*** Palm Springs Nemzetközi Filmfesztivál**

Közönségdíj a Legjobb játékfilmnek

Szereplők

Mikael Blomkvist	MICHAEL NYQVIST
Lisbeth Salander	NOOMI RAPACE
Erika Berger	LENA ENDRE
Henrik Vanger	SVEN-BERTIL TAUBE
Martin Vanger	PETER HABER
Nils Bjurman	PETER ANDERSSON
Cecilia Vanger	MARIKA LAGERCRANTZ
Dirch Frode	INGVAR HIRDWALL
Gustav Morell	BJÖRN GRANATH
Harriet Vanger	EWA FRÖLING
Holger Palmgren	PER OSCARSSON
Dragan Armanskij	MICHALIS KOUTSOGIANNAKIS
Annika Giannini	ANNIKA HALLIN
Malin Eriksson	SOFIA LEDARP
Plaue	THOMAS KÖHLER
Janne Dahlman	DAVID DENCİK
Hans-Erik Wennerström	STEFAN SAUK
Harald Vanger	GÖSTA BREDEFELDT

Alkotók

Rendezte	NIELS ARDEN OPLEV
Producerek	SÖREN STAERMOSE
Executive producerek	MIKAEL WALLEN, OLE SÖNDBORG, PETER NADERMANN, GUNNAR CARLSSON, ANNI FAURBY FERNANDEZ
STIEG LARSSON regénye alapján a forgatókönyvet írta	
NIKOLAJ ARCEL, RASMUS HEISTERBERG	
Eredeti filmzene	JACOB GROTH
Fényképezte	JENS FISCHER, ERIC KRESS
Vágó	ANNE OSTERUD
Casting	TUSSE LANDE
Látványtervező	NIELS SEJER
Jelmez	CILLA RÖRBY

A tetovált lány című film a svéd író Stieg Larsson Millenium trilógiájának első kötetéből készült, melyből 8 millió példányt adtak el világszerte. A film költségvetése kb. 3,5 millió Euró volt. Niels Arden Oplev rendező adaptációja 100 millió dolláros kasszasiker lett, 2009-ben ez a film termelte a legtöbb bevétet az európai filmek piacán. A trilógia további két részéből elkészült filmek - *A lány, aki a tűzzel játszik*, és *A kártyavár összedől* – tovább növelték a franchise sikerét. *A tetovált lányt* 2008-ban forgatták Svédországban, Stockholmban és környékén.

NIELS ARDEN OPLEV RENDEZŐ A FILMRŐL

Sokan kérdezték tőlem, hogy megtisztelve éreztem-e magam, hogy megrendezhettem Stieg Larsson bestsellerének filmváltozatát. Az igazság az, hogy amikor Sören Staermose producer először megkérdezett, nemet mondtam. Hallottam a trilógiáról, de nem olvastam a regényeket, ráadásul se időm, se kedvem nem volt thrillert rendezni.

Sören fél évvel később újra megkeresett, és újra megkérdezett. Már folytak az előkészületek, és nagyon lelkesen próbált rábeszélni a filmre, úgyhogy elolvastam a könyvet, de nem láttam benne a thrillert. Sokkal inkább misztikus drámának tűnt, erős és különleges karakterekkel, akik fejlődnek a történet folyamán. Közel éreztem magam ehhez, a sötét lázadó Lisbeth-hez, és a baloldali örkutya Blomkvisthoz.

Megmondtam a producernek, hogy leforgatom a filmet, de csak akkor, ha szabad kezet kapok a szereplőválogatás, a forgatókönyv, a hosszúság, a végső vágás, stb. terén. Csak így éreztem, hogy sikeres filmet készíthetek egy ilyen népszerű könyvből.

Olyan filmet akartam, ami erős érzelmekkel, erős karakterekkel, ellentmondásos és izgalmas történettel rendelkezik, és ebben a könyvben mindez benne volt. A vizuális stílus és a látványterv nagy és speciális filmet kell, hogy mutasson. Azt akartam, hogy a könyv összes apró kulcsa és részlete benne legyen – a régi fotók, amik által Harriet életre kel, a régi felvétel a hídon történt balesetről, Lisbeth fotografikus memóriája, és a többi. Az is fontos volt, hogy a film megmutassa, amit a könyv: a társadalom sötét oldalát.

Skandinávia két legjobb forgatókönyvíróját, Rasmus Heisterberget és Nikolaj Arcelt kértem fel a szkript megírására. Nem maradt sok idejük a forgatásig, úgyhogy úgy dolgoztak, mint az örültek.

Hónapokba telt, mire a casting rendező, Tusse Lande és én kiválogattuk a megfelelő szereplőket. Különleges kapcsolatnak kell lennie a színész és a karakter között, a színésznek sugározni kell karakterét. A svéd színész, Michael Nyqvist humanitással, empátiával és intellektuális erővel ajándékozott meg minket, ami karakteréhez, Michael Blomkvist figurájához szükséges volt.

Lisbeth Salander karakteréhez fűződött talán a legtöbb elvárás, és nem is hiszem el, mekkora szerencsénk volt, hogy megtaláltuk Noomi Rapace-t

erre a szerepre. Hátborzongató tökéletességgel változtatta át magát figurájává.

Rábeszéltem a dán operatőrt, Eric Kress-t, és a látványtervezőt, Niels Sejer-t, hogy utazzanak Svédországba, hogy elkészítsék velem a filmet az adott hektikus feltételek mellett, és nem bántam meg a döntést.

Minden követ megmozgattak a filmért, fantasztikus részletekkel látták el a látványszekciót, és a film vizuális világa izgalmasan sötét lett.

Az előkészítésre szánt idő nagyon rövid volt, és hamarosan rádöbbsentem, hogy csoda kell ahhoz, hogy ennyi pénzből és idő alatt elkészüljünk. Itt jött képbe a svéd stáb, akik nehéz körülmények között dolgoztak végeleáthatatlanul. Minden egyes forgatási nap kemény harc volt a minőségért, de ezt a harcot meg kellett nyernünk. És most, hogy a film már kész, tudom, hogy meg is nyertük.

Niels Arden Oplev
Koppenhága

STIEG LARSSON – A MILLENIUM-TRILÓGIA SZERZŐJE

Az 1954-ben született és 2004-ben tragikus hirtelenséggel elhunyt Stieg Larsson újságíró volt. Az Expo magazin főszerkesztőjeként dolgozott 1999-től kezdve, korábban pedig egy nagyobb hírügynökség alkalmazásában állt.

Larsson-t az antidemokratikus, szélső-jobboldali és náci szervezetek egyik legnagyobb szakértőjeként tartották számon világszerte, és gyakran kapott felkéréseket a témában. Bármikor készen állt előadást tartani, akár egy középiskoláról, akár a Scotland Yardról volt szó.

A Millennium-sorozattal magabiztosan debütált a thriller zsánerében. A könyvek cselekménye 2003-ban és utána játszódik, főként Stockholmban, de Svédország más tájai és más országok is szerepelnek benne. Stieg Larsson írói erénye legfőképpen finomítatlan stílusában és klisémentességében rejlett. Hatalmas tudásanyagot halmozott fel könyvei témáiban, ezzel történeteit még gördülékenyebbé tette. Fantasztikus képessége volt ahhoz, hogy egyszerre több bonyolult cselekményszálon folyassa a történéseket, és egyetlen rejtélyt sem hagyott megoldatlanul.

A FŐSZEREPLŐK

MICHAEL NYQVIST (MIKAEL BLOMKVIST)

Svédország egyik legnépszerűbb színésze, Michael Nyqvist diplomáját a svéd Academic School of Drama-n szerezte. Kezdeti színházi fellépései után kisebb filmekben kapott apróbb szerepeket. Filmes karrierjében a nagy áttörés 2000-ben történt, Lukas Moodysson EGYÜTT című filmjével, mely nemzetközi siker lett, és Nyquist a legjobb színész díját kapta a Gijon Nemzetközi Filmfesztiválon.

Karrierjének következő állomása A SZOMSZÉD FIÚ A SÍRBAN (2002), Kjell Sundvall rendezése volt, amelyért a legjobb színésznek járó Guldbagge Díjat kapta meg (a svéd Oscar). Ezután jött a HÉTKÖZNAPI Mennyország (2004), Kay Pollak filmje; a NAPPAL ÉS ÉJJEL (2004), Simon Staho műve, és a HIRTELEN (2006), Johan Brisinger drámája. A NAPPAL ÉS ÉJJEL szereplői Ezüst Hugo díjat kaptak Chicagóban. Michael ezt a díjat megosztotta A TETOVÁLT LÁNY-ban is szereplő Lena Endre-vel. Nyquist szerepelt a LONDON VODOO (2004) című filmben is a film egy másik szereplőjével, Sven-Bertil Taube-vel.

A színész legutóbb a FEKETE PIMPERNEL 2007-es feldolgozásában szerepelt, majd az ARN: THE KNIGHT TEMPLAR (2007) című történelmi kalandfilmben, a THE KAUTOKEINO REBELLION (2007) című díjnyertes drámában, valamint a DOWNLOADING NANCY (2008)-ben. Legutóbbi filmje az ANGLAVAKT.

Nyqvist mindig is szerette volna játszani Mikael BLOMKVIST figuráját, és karizmájának köszönhetően meg is kapta a szerepet. A rendező megtalálta benne, amit keresett – a megfelelő kinézetet, a sármot, és hogy képes felkelteni a néző szimpátiáját.

NOOMI RAPACE (LISBETH SALANDER)

Noomi Rapace gyorsan Európa egyik legnépszerűbb ifjú színésznőjévé vált, mióta megformálta Lisbeth Salander szerepét Stieg Larsson Millenium-trilógiájának filmváltozatában. Jelölték a legjobb színésznő díjára az Európa Film Awards-on, és elnyerte a svéd Oscar alakításáért.

Az ismert színpadi, televíziós és filmszínésznő 1996-ban debütált a TRE KRONER című televíziós sorozatban. Azóta több mint 20 mozifilmben és televízió-showban szerepelt. 2007-ben a dán DAISY DIAMOND című filmben nyújtott alakításáért Rapace megkapta a dán kritikusok díját, és a legjobb színésznőnek járó dán Oscar (Robert Award) is. Legutóbb a LUFTSLOTTET SOM SPRÄNGDES és a SVINALÄGORNA című filmekben szerepelt, és készül a 2010-ben forgó CLEAN OUT-ra.

A színésznő Rogelio Durán flamenco énekes lánya, akinek férje Ola Rapace színész.

A FILM RENDEZŐJE

NIELS ARDEN OPLEV

Niels Arden Oplev a National Film School of Denmark hallgatójaként végzett 1989-ben. KYNDELMISSE című játékfilmje, és HUGO FRA HIMMERLAND dokumentumfilmje hatásos beugrónak bizonyult a dán filmművészetbe. A DR/Danish Broadcasting Corp televíziós társaságnak Niels Arden Oplev rendezett dokudrámát DEN SOVENDE (1990) címmel, majd két kisjátékfilmet, TUSMØRKE (1990) és NØGEN (1992), aztán dokumentumfilmet RITUALER, ENERUM (1992) címmel, végül tévéfilmet, az EN SUCCES-t (1993).

Oplev kilenc epizódot rendezett a Channel One (DR) *Taxa/Taxi* című sorozatának. 2002-ben Emmy-díjat kapott *Rejseholdet/Unit One* (2000-2003) című sorozatért, melynek ő fejlesztette vizuális koncepcióját, válogatta szereplőit, és rendezte első három epizódját. Ugyanezt az ívet járta be a *Forsvar/Defense* (2003-04 - TV2/Danmark) esetében, majd a konceptuális munkát az *Ørnen/The Eagle* (2003-2006) rendezőjeként folytatta, amely szintén Emmy-díjat kapott 2005-ben.

Első játékfilmje, a DOKKNEGYED (1996) a dán új hullám első és legtöbb vitát kiváltó filmje a kilencvenes évek közepén készült. A történet a kegyetlen északi dán alvilágot mutatta be, és a Berlini Filmfesztivál versenyszekciójában mutatták be. Niels Arden Oplev ezt követően fekete komédiát rendezett FUKSSVANSEN/CHOP CHOP (2001) címmel, mely három dán filmdíjat nyert el.

Harmadik filmje, a WE SHALL OVERCOME (Drømmen) a legnagyobb bevételt generáló dán film volt 2006-ben, és 30 nemzetközi filmdíjat nyert el, többek között a Berlini Filmfesztivál Kristály Medve díját. Oplev ezután megrendezte A HIT FOGSÁGÁBAN (To Verdener) című filmet 2008-ben, mely szintén kasszasiker lett Dániában.

A TETOVÁLT LÁNY (Mænd der hader kvinder), mely Stieg Larsson bestsellerén alapul, Oplev ötödik játékfilmje. Óriási sikert ért el Európában, a közönség és a kritika egyöntetű lelkesedéssel fogadta, és a filmtörténet legsikeresebb skandináv filmje lett.

NIELS ARDEN OPLEV

Díjak

HUGO FROM HIMMERLAND (1988)

Tel Aviv Film School Festival 1990, Legjobb film

Mexico City Film School Festival 1990, Legjobb dokumentumfilm

Montreal Film School Festival 1990, Legjobb dokumentumfilm

WINTERS END (1989)

(főszerepben Max von Sydow)

Mexico City Film School Festival 1990, Legjobb játékfilm

Montreal Film School Festival 1990, Legjobb játékfilm jelölés

Student Academy Awards, LA 1990, Legjobb játékfilm jelölés

DOKKNEGYED (1996, első játékfilm)

Berlin International Film Festival 1996, Versenyszekció

Film Forum in Manhattan 1997, nyitófilm

HEADBANG IN MAINLAND (1996, dokumentumfilm)

Danish ITVA 1997, Legjobb dokumentumfilm

Sixth Annual ITVA International Video Festival, USA 1998, Legjobb rendező

CHOP CHOP (FUKSSVANSEN) (2001, játékfilm)

Danish Film Academy, Robert Award (Dán Oscar) Legjobb női mellékszereplő, ,

Danish Film Academy, Robert Award, Legjobb díszlet

Danish Film Critics Awards, Bodil Award, Legjobb férfi mellékszereplő

WE SHALL OVERCOME (DRØMMEN) (2006, játékfilm)

Berlin International Film Festival 2006, Kristály Medve

Amsterdam Cinekid, Cinekid Lion, Zsűri nagydíja

Athens Olympia Int. Film Festival For Children and Young People, Legjobb színész

Chicago Int. Children's Film Festival, Gyerekzsűri 1. díja

Chicago Int. Children's Film Festival, Zsűri 2. díja

Cologne Children's Film Festival, Cinepänz Award

Giffoni Film Festival, Legjobb film

Göteborg International Film Festival, Ökumenikus díj

Hamptons Film Festival Audience Award, Legjobb nemzetközi film

Laon - International Film Festival For Young People, Special Mention

London Children's Film Festival, Közönségdíj

Oulu Int. Children's Film Festival, Gyerekzsűri 1. helyezett

Oulu Int. Children's Film Festival, CIFEJ Zsűri nagydíja

Reykjavik Film Festival, Közönségdíj

Rimouski Carrousel Int. Youth F.F., Legjobb film Camério, Legjobb színész

Camério, Int. Youth F.F. Humanitas Camério

Tallinn Black Nights Film Festival, Gyerekzsűri díja

Toronto Sprockets International Film Festival for Children, Gyerekzsűri díja

Zlin Int. Film Festival for Children & Youth Audience Award, Zlin Int. Film Festival

for Children & Youth FICC Jury – Don Quijote díj Zlin Int. Film Festival for

Children & Youth 2006 Golden Slipper

Vienna International Children's Film Festival, UNICEF díj

Danish Academy Awards 2006, Legjobb rendező, Legjobb film, Legjobb eredeti

forgatókönyv, Legjobb kosztüm, Legjobb férfi mellékszereplő

A HIT FOGSÁGÁBAN (TO VERDENER) (2008, játékfilm)

Festroia International Film Festival, SIGNIS díj

Danish Film Academy, Robert Awards Legjobb férfi mellékszereplő, Legjobb női

mellékszereplő, Legjobb vágó, Legjobb eredeti filmzene

Dán Filmkritikusok díja, Bodil díj a legjobb női mellékszereplőnek

A TETOVÁLT LÁNY (MÆND DER HADER KVINDER)

Három Európa Filmdíjra jelölve: Közönségdíj, Legjobb színésznő és Legjobb zeneszerző kategóriájában.

Három Guldbagge díj (svéd Oscar): Legjobb film, Legjobb színésznő, Közönségdíj.

TELEVÍZIÓS DRÁMÁK

Unit one/rejseholdet. International Emmy, New York 2002

The Eagle/Ørnen. International Emmy, New York 2005

A TETOVÁLT LÁNY weboldala

<http://www.thegirlwiththedragontattoo.co.uk/>